

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 4 października 2018 r., działając w oparciu o art. 111§1 Kodeksu Wyborczego, A. L. (1) i M. P., będący pełnomocnikiem wyborczym Komitetu Wyborczego Wyborców A. L. (1) z siedzibą w M., wnieśli przeciwko uczestnikowi postępowania M. R. o:

- 1) zakazanie uczestnikowi postępowania M. R. rozpowszechnia informacji o rzekomych wieloletnich zaniedbaniach i błędnych decyzjach przez wnioskodawcę A. L. (1), a które to miałyby spowodować problemy z wodą w gminie M.,
- 2) nakazanie uczestnikowi postępowania M. R. sprostowanie nieprawdziwych informacji o rzekomych wieloletnich zaniedbaniach i błędnych decyzjach przez wnioskodawcę A. L. (1), a które to miałyby spowodować problemy z wodą w gminie M., w formie ogłoszenia o treści: „M. R. kandydat (...) M. oświadcza, że rozpowszechnione przez niego informacje o rzekomych wieloletnich zaniedbaniach i błędnych decyzjach przez wnioskodawcę A. L. (1), spowodowały problemy z wodą w gminie M. są nieprawdziwe i nie wynikają z żadnych dokumentów”, opublikowanego na pierwszej stronie publikatora Gazety (...) o wielkości 5 cm (pion) na 10 cm (poziom), czcionką kroju Times N. R., rozmiar 14;
- 3) nakazanie uczestnikowi postępowania M. R. przeproszenia wnioskodawcy A. L. (1) poprzez wręczenie spisane go własnoręcznie i podpisanego oświadczenia o następującej treści: „Przepraszam Pana A. L. (1) za to, że w kampanii wyborczej przed wyborami (...) M. w 2018 roku rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje o rzekomych wieloletnich zaniedbaniach i błędnych decyzjach przez wnioskodawcę A. L. (1), a które to miałyby spowodować problemy z wodą w gminie M.”;
- 4) nakazanie uczestnikowi postępowania M. R. wpłacenie kwoty 10.000 zł na rzecz Terenowego Klubu Sportowego (...)
w M. przy ul. (...).

W uzasadnieniu swojego żądania wnioskodawcy podali, że w czasie trwającej samorządowej kampanii wyborczej na (...) (...) M., dotychczasowy (...) Gminy M. M. R., a ponownie kandydujący do (...) w nowej kadencji, w dniu 3 października 2018 r. zamieścił na F. (...). Zawarł w nim nieprawdziwe informacje o rzekomych wieloletnich zaniedbaniach i błędnych decyzjach podejmowanych przez wnioskodawcę A. L. (1) przed rokiem (...), a kiedy to A. L. (1) - według uczestnika - sprawował funkcję kierownika Zakładu (...) w M., a które to miałyby spowodować problemy z wodą w Gminie M.. W tym wpisie zostały zamieszczone w formie oświadczeń i oceny wypowiedzi M. R.,(...).

Powyższe stwierdzenia są nieprawdziwe i miały na celu zdyskredytowanie wnioskodawcy w opinii wyborców. Wnioskodawca A. L. (1) w okresie wskazywanym przez uczestnika nie miał okazji do podejmowania żadnych decyzji w zakresie wskazywanym przez uczestnika, jak również nie miał wpływu na ewentualne generowanie zaniedbań, czy podejmowaniu błędnych decyzji, gdyż

2 grudnia 2010 r. został wybrany na członka zarządu Powiatu (...) uchwałą nr(...) (...) (...), a co więcej w dniu 31 maja 2011 r. stosunek pracy, jako kierownika Zakładu (...)

z wnioskodawcą A. L. (1) został rozwiązany przez ówczesnego (...) M. A. L. (2).

Wnioskodawcy twierdzili, że uczestnik podniósł ten zarzut wyłącznie w celu postawienia wnioskodawcy w negatywnym świetle, a przez to uzyskanie dla siebie lepszego wyniku w wyborach. Wnioskodawca uważał, że żądanie wniosku jest uzasadnione. Treść i sposób opublikowania sprostowania i przeproszenia są adekwatne do sposobu podniesienia i rozpowszechnienia nieprawdziwych informacji na temat wnioskodawcy, a zadośćuczynienie w formie zapłaty kwoty wskazanej we wniosku jest adekwatne do sposobu

naruszenia prawa i jego konsekwencji. Na rozprawie wnioskodawca A. L. (1) dodał że kandyduje na (...) M. i wnioskodawcy A. L. (1) i M. P. – pełnomocnik wyborczy w całości podtrzymują zarzuty jak we wniosku.

Uczestnik na rozprawie wniósł o oddalenie wniosku w całości.

Swoje stanowisko uzasadnił tym, że nie zgadza się z zarzutami wnioskodawców, ubiega się o następną kadencję na (...) M. z Komitetu Wyborczego Wyborców M. S. i Rozwój, zapisy na F. traktował jako debatę publiczną w sprawie wody, zadawał pytania, wymieniał również innych radnych, nie chciał nikogo urazić.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca A. L. (1) w okresie od 1 stycznia 1993 r. do 6 grudnia 2010 roku zatrudniony był w Zakładzie (...) w M. na stanowisku kierownika.

(dowód: świadectwo pracy z 31.05.2011 r., k. 3)

W dniu (...) r. wnioskodawca A. L. (1) został wybrany na członka zarządu Powiatu (...).

(dowód: Uchwała nr (...) Rady Powiatu (...) z dnia (...) r., k.4)

W dniu 22 sierpnia 2018 r. Komisarz Wyborczy w W. wydał postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Wyborczego Wyborców A. L. (1).

(dowód: postanowienie Komisarza Wyborczego w W. z dnia 22.08.2018 r. – k. 6),

W dniu (...) r. uczestnik postępowania na swoim (...) napisał, że „problemy z wodą w gminie M. są w głównej mierze efektem wieloletnich zaniedbań i kilku błędnych decyzji w poprzednich kadencjach. W mojej kadencji zmierzyłem się z suszą hydrologiczną w roku 2015 i 2018. W tym czasie wymienione zostały pompy w studniach głębinowych, uruchomiono drenażowe ujęcie wody na ul. (...), a także odwrócono bieg wodociągu pomiędzy M.

a S., aby ujęciami wody z S. zasilać K. i M.. Również zamontowano elektroniczny system monitoringu pomp i stanu wody

w zbiornikach. To w dużym skrócie. Moi obecni kontrkandydaci do (...), choć mieli duży wpływ na obecny stan rzeczy, niechętnie wypowiadają się w tym temacie. Mam zatem nadzieję, że przed 21 października dowiemy się:

- co przed rokiem (...) zrobił wieloletni szef (...) pan A. L. (1) i jego zwierzchnik A. L. (2) aby uniknąć problemów na wypadek suszy hydrologicznej? J. inwestycje zostały poczynione w celu zapewnienia wody dla mieszkańców?

- dlaczego Gmina M. w roku (...) dokonała bardzo błędnej decyzji i wyszła z (...) Związku (...)? Przypomnę tylko, że wnioskodawcą tego rozvodu był ówczesny radny M.

L. a nedorzeczny pomysł poparł (...) A. L. (2) (znamiennie, że dzisiaj znów idą ramię w ramię do wyborów). Do dzisiaj rozwód ten dodatkowo odbija się czkawką finansową dla naszej gminy,

- co zaraz po nierozsądnym wyjściu Gminy M. z (...) Związku (...) w latach (...) zrobiła w temacie poprawy sieci wodociągowej ówczesna radna J. P.?”

(dowód: wydruk z wpisu dokonanego przez uczestnika M. R. na F. (...) w dniu (...) r., k.5,7)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 111§1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 – jednolity tekst z późn. zm.), jeżeli rozpowszechnianie, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze w szczególności plakaty, ulotki, hasła, a także wypowiedzi lub inne formy agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji,
- 2) przypadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje,
- 3) nakazania sprostowania takich informacji,
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste,
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone,
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 zł na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Katalog żądań określony w cytowanym wyżej przepisie ma charakter zamknięty. Powyższa regulacja obejmuje wyłącznie informacje nieprawdziwe

w rozpowszechnionych, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy Prawo prasowe, materiałach wyborczych, w szczególności plakatach, ulotkach i hasłach, a także wypowiedziach lub innych formach prowadzonej agitacji wyborczej. Ustawodawca nie precyzuje, czym jest informacja nieprawdziwa. (...) to „wiadomość o czymś lub zakomunikowanie czegoś”. W omawianym trybie dopuszcza się badanie jedynie tych informacji, które można weryfikować za pomocą kryterium prawdziwości albo fałszywości. „Informacje nieprawdziwe” to takie, którym można przypisać w prowadzonym postępowaniu wyborczym cechę prawdziwości w sensie obiektywnym, czyli da się im przypisać ocenę w kategoriach prawda – fałsz. Nawet jeżeli autor wypowiedzi odwołuje się do różnych figur stylistycznych (np. pytania retorycznego), to sąd bada treść formuły oznajmującej zawierającej stwierdzone fakty. Trzeba w tym kontekście podkreślić, że sąd nie bada dobrej lub złej wiary autora wypowiedzi, ani faktu, czy źródło było rzetelne. Sąd bada jedynie taką okoliczność dającą się obiektywnie stwierdzić, jak fakt nieprawdziwości zamieszczonej informacji. Aspekt, który pozostaje poza zakresem stosowania art. 111§1 Kodeksu wyborczego, to ocena działań kandydata, jak też jego osobistych przymiotów. Powyższy przepis nie zabrania nikomu wyrażania swoich sądów, dokonywania ocen lub komentowania zachowania drugiej strony, o ile nie narusza się przy tym jego dóbr osobistych. Trzeba także zauważyć, że poza typowymi komentarzami natury ocennej, przepis art. 111§1 Kodeksu wyborczego nie obejmuje swoją dyspozycją tzw. potyczek słownych, nawet takich, których przekaz może wydawać się być oczywisty. Staje się to szczególnie ważne wówczas, gdy w podtekście umieszcza się zarzuty określonego zachowania stawiane wobec określonych osób, których nazwisk jednak się publicznie nie podaje. Sąd Okręgowy w Katowicach w postanowieniu z 29 października 2014 r., I Ns 306/14, uznał, że jeżeli wypowiedź zawierająca w sobie zarzut nie wskazuje na nazwisko kontrkandydata, to nie zawiera zatem informacji nieprawdziwych na temat wnioskodawcy.

Przenosząc powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że wnioskodawca wprawdzie został wymieniony w spornym tekście uczestnika, jednakże nie można tej wypowiedzi uczestnika zweryfikować za pomocą kryterium prawdziwości albo fałszywości. Wskazać należy, że uczestnik napisał, że „mam zatem nadzieję, że przed 21 października dowiemy się co przed rokiem (...) zrobił wieloletni szef (...) pan A. L. (1) i jego zwierzchnik A. L. (2) aby uniknąć problemów na wypadek suszy hydrologicznej?”

W ocenie Sądu, powyższy tekst (pytanie retoryczne)uczestnika postępowania nie wskazuje, że problemy z wodą w Gminie M. spowodowane zostały przez wieloletnie zaniedbania i błędne decyzje A. L. (1). Jest to subiektywna ocena i interpretacja wnioskodawcy prowadzonej przez uczestnika propagandy wyborczej.

Jak już wyżej wspomniano „informacje nieprawdziwe” to takie, którym można przypisać w prowadzonym postępowaniu wyborczym cechę prawdziwości w sensie obiektywnym, czyli da się im przypisać ocenę w kategoriach prawda – fałsz. Podczas gdy istnienie faktów może zostać dowiedzione, prawdziwość ocen nie podlega udowodnieniu. Nie można nikomu zabronić wyrażania swoich sądów i dokonywania ocen, o ile nie naruszają one dóbr osobistych innej osoby. Jednakże nawet naruszenie dóbr osobistych, o ile nie wyczerpuje przesłanek z art. 111§1 Kodeksu wyborczego, nie podlega ochronie na podstawie tego przepisu, który jako norma szczególna, nie może być interpretowany rozszerzająco. Zdaniem Sądu, kwestionowany przez wnioskodawcę fragment wpisu uczestnika należy traktować jako opinię mającą związek z wyborami, stanowiącą część debaty na tematy leżące w zakresie zainteresowania społecznego. W powyższym stwierdzeniu ocennym (retorycznym, w celu skłonienia odbiorcy do przemyśleń na określony temat) uczestnika postępowania Sąd nie dopatrył się przesadnej treści, która uzasadniałaby udzielenie wnioskodawcy ochrony w trybie przepisów Kodeksu wyborczego.

Postępowanie w trybie wyborczym ma charakter sporny. Oznacza to, że na uczestnikach postępowania spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności, które twierdzą (art. 6 k.c.). W ocenie Sądu, wnioskodawca nie udowodnił, że uczestnik przedstawiał nieprawdziwe informacje o nim i dlatego wniosek podlegał oddaleniu.